

Minister erkent: Uitzetting naar Somaliland kan nu niet Even door onveilig gebied reizen kan wel...

Het is niet zeker of Somaliland vluchtelingen accepteert die gedwongen uitgezet worden en via Mogadishu naar het noorden reizen. Daarom geeft minister Leers toe dat uitzetting naar Somaliland op dit moment niet lukt. Wel meent hij dat Somaliërs vanaf het vliegveld Mogadishu, via doorreis door onveilig gebied, naar andere gebieden uitgezet kunnen worden.

Dit zei zijn vertegenwoordiger mr R. Visser vandaag bij de Raad van State in Den Haag. De Raad boog zich over enkele verzoeken van Somaliërs om vrijlating uit vreemdelingendetentie en schadevergoeding voor in hun ogen 'onterechte' bewaring. Daarbij ging het opnieuw en vooral over de vraag: Is uitzetting naar Somalië technisch wel of niet mogelijk? En: Mag gereisd worden door (officieel) onveilig (15C) gebied?

Eerder hoger beroep door minister ingetrokken

Deze vragen kwamen ook aan de orde op de zitting 4 april van de achttien Somaliërs van het eerste tentenkamp in Ter Apel. De minister was in hoger beroep gegaan nadat de Groningse rechter gebod hen vrij te laten omdat er geen zicht op uitzetting was.

Vlak voor de uitspraak (18 april) trok Leers echter opeens het hoger beroep in. Hierdoor kon het gebeuren dat rechters nog steeds wisselend bleven oordelen over het 'zicht op uitzetting' naar Somalië: Van de ene rechter moest iemand gevangen blijven in afwachting van uitzetting, van de andere rechter moest iemand worden vrijgelaten omdat uitzetten niet kon. De minister voorkwam, door de intrekking van het beroep, dat de Raad een uitspraak zou doen waar elke rechter zich vervolgens aan had moeten houden. Mogelijk brengt de hoger beroepszaak van vandaag daar verandering in.

Somaliland lukt niet

Voor de Somaliërs van de tentenkampacties was het interessant dat de minister nu eens expliciet toegaf, althans zijn vertegenwoordiger mr Visser, dat gedwongen uitzetting naar Somaliland op dit moment niet mogelijk is, nu het niet zeker is of de mensen die via Mogadishu daarheen zouden moeten reizen wel echt aankomen in het noorden. Deze niet door Nederland erkende staat werkt niet mee aan directe (gedwongen) terugkeer en stuurt ook mensen die volgens hen niet van de juiste clan zijn terug naar het zuiden. De meeste actievoerders van de Ter Apel- tentenkampen in november, december en mei komen volgens de IND/minister uit het 'veilige' noorden en niet uit het onveilige Centraal-, Zuid- Somalie of Mogadishu. Als je daar vandaan komt heb je veel meer kans op asiel.

De actievoerders zelf zeggenvoor het merendeel dat ze wel uit het zuiden komen, ze hebben daar ook allerlei bewijzen voor maar die worden minder zwaar gewogen dan de bewijzen 'die meer in het straatje van de minister te

pas komen', zeggen zij. Ze pleiten dan ook voor een onafhankelijke zorgvuldige asielbeoordeling. Maar daar ging het nu in deze zaak niet om. Het ging alleen over: Kunnen dezer uitgeprocedeerden terug?

Deal met Somalië werkt niet

De minister liet op de eerdere Raad van State zitting 4 april weten dat gedwongen terugkeer naar verschillende delen van Somalië mogelijk was door een *deal*, ofwel een '*memory of understanding*' (MoU) met de TFG, de zogenaamde regering van Somalië die trouwens door Nederland als 'corrupt en verdeeld' wordt gezien, zo staat in het ambtsbericht (feb jl) van Buitenlandse Zaken. Blijkbaar wordt de TFG wel als voldoende serieuze partner gezien om terugkeerdeals mee te sluiten.

Twee weken later (18 april) bleek echter dat de deal met de TFG in praktijk niet werkte, twee geboekte vluchten moesten worden gecancelled. Het waren dan ook meer woorden dan daden van de minister gisteren in het Kamerdebat toen hij over de tentenkampvluchtelingen zei: "Als ze niet vrijwillig gaan, dan moeten ze gedwongen".

De Raad van State-leden vroegen zich af waarom de minister denkt dat het nu opeens wel zou lukken mensen uit te zetten, nu het eigenlijk behalve die ene uitzetting in september 2010 nooit eerder gelukt is. Volgens Visser kan het nu gaan lukken doordat vertegenwoordigers van de minister begin dit jaar weer zijn gaan praten met de TFG en de MoU weer bevestigd is. Omdat we nog maar 'aan het beginnen zijn met weer te gaan uitzetten' zijn nog geen resultaten beschikbaar, zei Visser.

BBC-radio: TFG werkt niet mee

Somaliërs zelf hebben een opname gemaakt van de Somalische BBC Radio waarin een woordvoerder van de TFG zegt dat deze autoriteiten niet meewerken aan 'terugname' van mensen die gedwongen terugkeren. De vertaling hiervan was echter nog niet binnen.

Op de vraag of de minister vindt dat het mogelijk is bij die uitzettingen die hij probeert te regelen, door gebied te reizen dat door het Europees hof en de minister zelf tot onveilig gebied is bestempeld, zogenoemd 15 C gebied, antwoordde Visser dat korte tijd in dit gebied verblijven voor een doorreis niet zo erg is, want 'dat is iets anders dan vestiging', zegt hij. Volgens de advocaten gaat artikel 15 C van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens niet om het doel en de duur van de aanwezigheid daar maar om die aanwezigheid op zichzelf. Advocaat mr Sinoo wees tevens op de onveilige wegen vanaf het vliegveld naar elders. Er zouden *roadblocks* en aanslagen zijn.

Sinoo vroeg zich eveneens af of je deze TFG wel als betrouwbare partner mocht beschouwen, nu er in het ambtsbericht staat dat de 'regering' behalve corrupt en verdeeld volgens het ambtsbericht ook mensenrechten schendt en kindsoldaten inzet. Daar reageerde Visser niet op.

Hij meldde dat in totaal 18 mensen in 2010, 2011 en 2012 vrijwillig zijn teruggekeerd, ook naar Somaliland, waarvan 12 via Mogadishu en 6 via Dubai. Twee mensen zouden in 2012 zijn teruggekeerd.

Uitspraak volgt zsm. Geen datum genoemd.